

**Одеський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури**

**Науково-студентський
ГУРТОК**

2023-2024 н.р.

**Кафедри технології виробництва і
переробки продукції тваринництва**

**Керівники-
Ясько Валентина Михайлівна
Косенко Світлана Юріївна**

Одеса 2024

Звіт
про результати діяльності студентського наукового гуртка
„Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”
кафедри технології виробництва і переробки продукції
тваринництва навчально-наукового інституту біотехнологій та
аквакультури Одеського державного аграрного університету
за 2023-2024 н.р.

Науковий гурток був створений з вересня 2023 року на кафедрі технології виробництва та переробки продукції тваринництва. Керівники наукового гуртка кандидати с-г наук, доценти Ясько Валентина Михайлівна, Косенко Світлана Юріївна.

Староста гуртка здобувач 1 курсу курсу магістр спеціальності 204 ТВППТ – Кучейко А.В.

Діяльність наукового гуртка спрямована на розвиток творчих здібностей студентів з метою набуття ними фахових (професійних), особистісних, когнітивних компетенцій, а також досвіду одержання знань та умінь через дослідження.

Здобувачі, котрі відвідують засідання наукового гуртка мають можливість:

- 1) ознайомитися з принципами, методами, інструментарієм наукової та дослідницької роботи;
- 2) приймати участь в науковому житті університету (написання статей, тез доповідей, наукових робіт), що публікуються в різних наукових виданнях;
- 3) розвивати свої творчі здібності, виступаючи на наукових семінарах та конференціях, присвячених дослідженню найактуальніших питань розвитку публічного управління;
- 4) брати участь в проведенні «круглих столів», дебатів, де обговорюються актуальні проблеми сучасного управління регіону, країни, світу;
- 5) застосовувати набутий досвід дослідницької роботи в процесі навчання.

Заняття наукового гуртка проводять провідні викладачі кафедри, котрі мають досвід викладацької та наукової роботи. Кожен співробітник кафедри здійснює керівництво студентськими науковими роботами, в межах наукового гуртка. Результати роботи гуртка щорічно видаються в студентському науковому збірнику.

Здобувачі кафедри ТВППТ є учасниками конкурсу студентських наукових робіт. Це свідчить про високий рівень підготовки майбутніх фахівців.

Свої знання, наукові результати, вміння організувати та проводити презентацію робіт із використанням найсучаснішої техніки, здобувачі відточують на засіданнях наукового гуртка, де вони отримують навички вкрай необхідні в сучасних умовах господарювання.

Науково-дослідна робота здобувачів підсилює активні, творчі начала в навчальному процесі, слугує потужним засобом селективного відбору кадрів для підготовки молодих вчених, збереження й відновлення наукових шкіл. Фахівці, котрі мають досвід студентської наукової роботи, виявляють більш оригінальне мислення, як правило, досягають визначних успіхів у своїй професійній діяльності

На сьогодні членами гуртка є здобувачі напряму підготовки 204 ТВППТ, а саме :

Особовий склад гуртка

№ п/п	ПП (повністю) студента	Курс група
1.	Поляков Олександр	здобувач ННІБ та А, 2 курс магістр 204-ТВППТ
2.	Долгих Владислав	здобувач ННІБ та А, 2 курс магістр, 204-ТВППТ
3.	Майко Олександр.	здобувач ННІБ та А, 2 магістр, 204-ТВППТ
4.	Касапов Давид	здобувач ННІБ та А, 2 магістр , 204-ТВППТ
5.	Мезецька Діана	здобувач ННІБ та А, 2 магістр , 204-ТВППТ
6.	Прецуленко Анастасія	здобувач ННІБ та А МБ 1 курс
7.	Плахтій Владислав	здобувач ННІБ та А МБ 1 курс
8.	Кучейко Анна	здобувач ННІБ та А 1 маг, 204-ТВППТ
9.	Шрамко Ольга	здобувач ННІБ та А 2 МБ курс
10.	Міхеєва Ірина	здобувач ННІБ та А 2 МБ курс
11.	Левченко Вероника	здобувач ННІБ та А 2 МБ курс

**Тематика науково – дослідної роботи гуртка
„Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”**

№ п/п	Тема наукової роботи, доповіді	ПП (повністю), наукового керівника з даної теми	Дата проведення
1.	Харчова поведінка, молочна продуктивність та відтворювальна здатність корів при цілорічній однотипній годівлі	Ясько Валентина Михайлівна	вересень
2.	Оцінка якості молочних напоїв, отриманих за інноваційними технологіями	Ясько Валентина Михайлівна	жовтень
3.	Технологія підготовки та використання коней для іпотерапії в умовах КСК «Стетсон» Овідіопольського району Одеської області	Косенко Світлана Юріївна	листопад
4.	Удосконалення технологічних прийомів грумінгу собак декоративних порід в умовах салону грумінгу "Betty" м. Одеса	Косенко Світлана Юріївна	грудень
5.	Технологія підготовки коней до спортивних змагань в умовах КСК «Стетсон» Овідіопольського району Одеської області	Косенко Світлана Юріївна	грудень
6.	"Екстер'єрні та етологічні особливості собак молоської групи"	Косенко Світлана Юріївна	березень
7.	"ОДІС - Одеський домашній ідеальний собака"	Косенко Світлана Юріївна	березень
8.	Вплив диференційного режиму інкубації яєць курей на підвищення м'ясної продуктивності бройлерів	Ясько Валентина Михайлівна	квітень
9.	Вітамінні добавки до раціону собак	Косенко Світлана Юріївна	травень
10.	Технологія утримання собак	Косенко Світлана Юріївна	квітень
11.	Аналіз екстер'єрних змін популярних порід собак за останні 100 років	Косенко Світлана Юріївна	червень

Доповіді заслухані на засіданнях гуртка (вказати тему, № протоколу, дату) :

- реферативні
- за результатами лабораторних і експериментальних досліджень.

№ п/п	Тема наукової роботи, доповіді	ППП (повністю) доповідача, курс, факультет, група	ППП (повністю), наукового керівника з даної теми	Дата проведення, № протоколу
1.	Харчова поведінка, молочна продуктивність та відтворювальна здатність корів при цілорічній однотипній годівлі	Поляков Олександр Сергійович здобувач ННІБ та А, 2 магістр, 204-ТВППТ	Ясько Валентина Михайлівна	22 вересня 2023р ,за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 1 (онлайн)
2.	Оцінка якості молочних напоїв, отриманих за інноваційними технологіями	Долгих Владислав Олександрович здобувач ННІБ та А, 2 магістр, 204-ТВППТ	Ясько Валентина Михайлівна	20 жовтня 2023р за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 2 (онлайн)
3.	Технологія підготовки та використання коней для іпотерапії в умовах КСК «Стетсон» Овідіопольського району Одеської області	Касапов Д. Є. здобувач ННІБ та А, 2 магістр, 204-ТВППТ	Косенко Світлана Юріївна	24 листопада 2023р за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 3 (онлайн)
4.	Удосконалення технологічних прийомів грумінгу собак декоративних порід в умовах салону грумінгу "Betty" м. Одеса	Мезецька Д.Р. здобувач ННІБ та А, 2 магістр , 204-ТВППТ	Косенко Світлана Юріївна	22 грудня 2023р за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 4 (онлайн)
5.	Технологія підготовки коней до спортивних змагань в умовах КСК «Стетсон» Овідіопольського району Одеської області	Майко О. здобувач ННІБ та А, 2 магістр , 204-ТВППТ	Косенко Світлана Юріївна	22 грудня 2023р за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 5 (онлайн)
6.	"Екстер'єрні та етологічні особливості собак молоської групи"	Прецуленко А. МБ 1 курс	Косенко Світлана Юріївна	7 березня 2024р за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 6 (онлайн)
7.	"ОДІС - Одеський домашній ідеальний собака"	Плахтій Владислав МБ 1 курс	Косенко Світлана Юріївна	16 березня 2024р за результатами експериментальних досліджень, № протоколу 7 (онлайн)

8.	Вплив диференційного режиму інкубації яєць курей на підвищення м'ясної продуктивності бройлерів	Кучейко А.В. здобувач ННІБ та А 1 маг, 204 -ТВППТ	Ясько Валентина Михайлівна	20 квітня 2024р за результатами експеримента льних досліджень, № протоколу 8 (онлайн)
9.	Вітамінні добавки до раціону собак	Шрамко Ольга здобувач ННІБ та А 2 МБ курс	Косенко Світлана Юріївна	18 травня 2024р за результатами експеримента льних досліджень, № протоколу 9 (онлайн)
10.	Технологія утримання собак	Міхеєва Ірина здобувач ННІБ та А 2 МБ курс	Косенко Світлана Юріївна	29 травня 2024 р за результатами експеримента льних досліджень, № протоколу 10 (онлайн)
11.	Аналіз екстер'єрних змін популярних порід собак за останні 100 років	Левченко Вероніка здобувач ННІБ та А 2 МБ курс	Косенко Світлана Юріївна	1 червня 2024 р за результатами експеримента льних досліджень, № протоколу 11 (онлайн)

Доповіді представлені на науково-практичній студентській конференції (20 листопада 2023 року) «Сучасні технології виробництва і переробки продукції тваринництва» та на III Всеукраїнській науково-практичній студентській конференції здобувачів Сучасні технології виробництва і переробки продукції тваринництва 07 березня 2024 року). Одеський державний аграрний університет. Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури.

За участь в конференції здобувачі отримали сертифікати. За звітний період є друковані праці гуртківців, опубліковані у науковому студентському збірнику.

<https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/2023-Tezy-ZAOCHN-MAGISTR-NNBTiA.pdf>

<https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/2024-Tezy-III-Vseukr-konferentsiyi-07.03.24.pdf>

в.о. завідувача кафедри, доцент

Керівники СН

(Signature)

Тетяна Пушкар

(Signature)

Валентина Ясько

(Signature)

Світлана Косенко

<https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/2023-Tezy-ZAOCHN-MAGISTR-NNBTiA.pdf>

<https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/2024-Tezy-III-Vseukr-konferentsiyi-07.03.24.pdf>

ДОДАТКИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної студентської конференції
(20 листопада 2023 року)

**Сучасні технології виробництва і
переробки продукції тваринництва**

Одеса 2023

ЗМІСТ

	Стр
Армаш Л. Науковий керівник: Кірович Н. Оптимізація годівлі лактуючих корів	5
Багрянцева О., Гусятинська О. Молочна продуктивність корів різних лактацій та шляхи її підвищення	8
Баламуш С. Науковий керівник: Різничук І. Удосконалення технології виробництва повнораціонних комбікормів для перепелів віком 6 тижнів і старші у фізична особа-підприємець Різничук І.Ф. Одеського району Одеської області	10
Геворкян К. Науковий керівник: Найдіч О. Ефективність використання зернових кормів при вирощуванні товарної риби в ставках	12
Гриник Н. Науковий керівник: Гусятинська О. Інноваційна технологія вирощування бугайців молочного періоду	14
Долгих В., Ясько В., Найдіч О., Кірович Н. Оцінка якості молочних напоїв, отриманих за інноваційними технологіями	16
Ювенко В. Науковий керівник: Найдіч О. Оцінка впливу годівлі та технології вирощування на якість м'яса коропа звичайного та сома	19
Касапов Д. Науковий керівник: Косенко С. Вплив пацієнтів з різними діагнозами на фізіологічні показники іпотерапевтичних коней в умовах КСК «СТЕТСОН» Овідіопольського району Одеської області	21
Майко О. Науковий керівник: Косенко С. Технологія підготовки коней до спортивних змагань в умовах КСК «СТЕТСОН» Овідіопольського району Одеської області	23
Мезецька Д. Науковий керівник: Косенко С. Особливості грумінгу собак декоративних порід різних психотипів в умовах салону грумінгу "BETTY" м.Одеса	26
Ніколенко І., Бобаригіна О. Інтенсифікація харчового раціону вагітних сук для забезпечення якісного відлучення щенят в умовах розплідника «DREAM FROM GROSS LIBENTAL» Одеської області	29
Павловський А., Найдіч О., Ясько В., Скрипка Г. Дресура собак з пошуку наркотичних засобів	32
Поліщук Г. Науковий керівник: Слюсаренко І. Підвищення молочної продуктивності у корів	34
Поляков О. Науковий керівник: Ясько В. Харчова поведінка, молочна продуктивність та відтворювальна здатність корів при цілорічній однотипній годівлі	36
Рудик А. Науковий керівник: Слюсаренко І. Особливості росту та розвитку F2 молодняка овець цигайської породи різного походження	38
Савинська А. Науковий керівник: Кірович Н. Ефективність використання преміксу «MAXCARE» у раціонах відгодівельного молодняка свиней	41

ОЦІНКА ЯКОСТІ МОЛОЧНИХ НАПОЇВ, ОТРИМАНИХ ЗА ІННОВАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

Долгих В., здобувач 2 курсу, магістр, спеціальність 204-ТВППТ

Ясько В., канд. с-г. наук, доцент, valentinayasko2207@gmail.com

Найдіч О., к.в.н., доцент, olia_naidich@ukr.net

Кірович Н., канд. с-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

Розширення та оновлення всього асортименту молочної продукції, покращення її якості проводиться з урахуванням інтересів споживачів, національних традицій населення, уявлень про норми харчування людини та економічного становища молочної сировини на ринку. У зв'язку з цим вивчення товарознавчої оцінки якості молочного продукту, виготовленого за інноваційними технологіями, вважається актуальним на сьогоднішній день.

Ключові слова: *інноваційні технології, молочні напої, ультразвуковий вплив*

Мета нашої роботи дослідження товарознавчої оцінки молочного напою, отриманого за інноваційними технологіями.

Дослідження літературної частини показало, що незважаючи на занепад споживання молочної продукції на душу населення, виробництво молока та молочних продуктів розширює свої горизонти, покращує конкурентоспроможність, збільшує молочний асортимент, а також використовує нові технології у виробництві, наприклад ультразвуковий вплив. Класифікація молочних продуктів формується за рахунок додаткової вхідної сировини та способів виробництва, а також весь асортимент молочної продукції класифікується за масовою часткою жиру [1].

До факторів, що визначають якість молока та молочних продуктів, відносяться сировина та виробництво, упаковка, зберігання, транспортування, маркування. Усі фактори, як етапи, вагомо впливають на якість молока та молочних продуктів. До товарознавчої оцінки якості молочної продукції входить багато показників, і для більш детального розгляду мети дослідження необхідно ознайомитися з підприємством.

На сьогоднішній день одним із головних показників світової історії людства є його продовольство, тому перед кожним виробником у всьому світі виникає питання про те, як можна підвищити якість вироблених ним товарів. Створити такий товар, який став би конкурентоспроможним на світовому ринку і так само відповідав усім його вимогам, повністю задовольняв купівельну потребу і, найголовніше, відповідав усім основним показникам якості, як

органолептичним, так і фізико-хімічним, мікробіологічним та іншим нормуючим показникам [2].

Якість готового молочного продукту, що відповідає нормам, повністю залежить від вхідного сировинного складу і від усіх етапів виготовлення самого продукту. Але на виробництві виникають періоди, під час яких виникає така проблема, як брак сирого коров'ячого молока і для того, щоб забезпечити безперебійність виробництва молочної продукції виробники вдаються до використання сухих молочних продуктів

Звідси впливає проблема створення інноваційного способу відновлення сухого молока, що забезпечує його повне розчинення із збереженням усіх корисних властивостей, а також підвищення його органолептичних та фізико-хімічних показників. Ця проблема і визначає важливість та актуальність даного дослідження [3,4].

Матеріал і методи досліджень При проведенні наукових дослідів використовувалися загальні методи наукового пізнання, сучасні інструментальні, зоотехнічні, біологічні методи дослідження.

Щоб правильно отримати молочний напій, ми скористалися рецептурною формулою відновлення сухого знежиреного молока. Відповідно до формули необхідно розчинити сухе знежирене молоко у воді, нагрітій від 38 до 45 °С, з розрахунку на 1000 г - 87,5 г - сухе знежирене молоко і 912,5 г - вода. Для того, щоб забезпечити зручність та точність обробки ультразвуком відновленого молока, необхідно було зменшити його об'єм, тому, виходячи з формули та зберігаючи співвідношення сухого знежиреного молока та води, ми розчинили у воді масою 456,25 г знежирене сухе молоко масою 43,75 г, тобто зменшили зазначений обсяг у формулі рівно вдвічі.

Для дослідження було вибрано сухе знежирене молоко, яке згодом відновили за допомогою інноваційних технологій, а саме за допомогою ультразвукової обробки. Джерелом ультразвуку є прилад "Хвиля-М" (модель УЗТА-04/22-ОМ), потужність якого складала 120 Вт.

Результати досліджень. До органолептичних характеристик продукту відносяться ті показники, які можна визначити за допомогою органів чуття людини, до них відносяться: зовнішній вигляд молочного напою; консистенція молочного напою; смак та запах молочного напою; колір молочного напою.

Для того щоб створити молочний напій, необхідно відновити сухе знежирене молоко, тобто повністю розчинити його у воді. Сутністю процесу розчинення є взаємодія сухого знежиреного молока з водою, яке включає кілька етапів: розчинення лактози та мінеральних речовин; розподіл білка та жиру в розчині; гідратація дисперсної фази; виділення із відновленого продукту надлишкового повітря.

Основними процесами, що визначають якість відновленого продукту, є розчинення лактози та мінеральних речовин, яке супроводжується переходом жиру та білка в емульсійно-колоїдний стан. За допомогою цього переходу

утворюється дисперсійне середовище, при якому дисперсність жиру та білка в молочному напої повинна відповідати дисперсності їх у натуральному молоці.

У цій роботі ми оцінювалися такі показники, як: масова частка білка; масова частка СЗМЗ; кислотність титрована та активна; в'язкість; густина.

Останнім вимірюваним нами фізико-хімічним показником молочного напою є його густина. На щільність насамперед впливають білки та молочний жир (таблиця 1).

Таблиця 1. Показник густини молочного напою

Найменування показника	Найменування зразка			
	Зразок № 1	Зразок № 2	Зразок № 3	Зразок № 4
Відразу після обробки ультразвуком	31,26	32,74	31,65	31,94
Через 1 годину	31,22	32,46	31,65	31,83
Через 2 години	31,34	32,80	31,60	31,84
Через 3 години	31,25	31,77	30,87	31,73
Через 4 години	31,31	31,80	30,73	32,14
Через 5 годин	31,57	32,67	31,70	31,89

В'язкість молока має бути не менше 27 °А. Усі зразки відповідають вимогам нормативних документів. Найбільший показник густини має молочний напій, оброблений протягом однієї хвилини. Це пов'язано з його великою кількістю вмісту масової частки білка та СЗМЗ, що пов'язано з більшою швидкістю відновлення білка після обробки молочного продукту.

Висновок: Таким чином, результати товарознавчої оцінки показників якості молочного напою, приготовленого за інноваційними технологіями, а саме впливу ультразвуку, дозволяють відзначити, що показники якості такого молочного напою наближені до показників якості натурального коров'ячого молока.

Список використаних джерел

1. Власенко В.В. Технологія виробництва і переробки молока і молочних продуктів. Вінниця, "ППАНІС", 2000. 306 с.
2. Машкін М.І. Молоко і молочні продукти. К.: Урожай, 1996. 336 с.
3. Машкін М.І. Первинна обробка і переробка молока. К.: Урожай, 1994. 237 с.
4. Дослідження молока і молочних продуктів [Електронний ресурс] Режим доступу до журн. : [http:// www.milkoboor.com](http://www.milkoboor.com)

3. Baruš V., Oliva O. a kol., Mihulovci a ryby (2), Academia, Praha, 1995, 14-30 p.

УДК: 615.825:798.2(477.74)

ВПЛИВ ПАЦІЄНТІВ З РІЗНИМИ ДІАГНОЗАМИ НА ФІЗІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ІПОТЕРАПЕВТИЧНИХ КОНЕЙ В УМОВАХ КСК «СТЕТСОН» ОВДІОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Касанов Д., здобувач ННІБ та А, магістр 2 курсу, 204-ТВППТ
Науковий керівник: Косенко С., кандидат с.-г. наук, доцент.
E: kosenkosu@ukr.net*

Одеський державний аграрний університет

***Анотація.** Досліджували екстер'єрні та інтер'єрні показники коней, яких використовують для занять іпотерапією, а також вплив пацієнтів з різними діагнозами на роботоздатність іпотерапевтичних коней в умовах КСК «Стетсон». Встановлено, що частота пульсу у іпотерапевтичних коней при русі кроком була у 1,1 разів, а дихання – у 1,8 разів вище, ніж у коней контрольної групи, а співвідношення частоти пульсу та дихання у становила 1:2, у порівнянні з показником 1:3 в контрольній групі.*

***Ключові слова:** іпотерапія, екстер'єр, інтер'єр, пульс, дихання, нервова система.*

***Постановка проблеми.** На даний час проблема інвалідності, на жаль, стає однією з найбільш актуальних соціально-психологічних проблем [3]. За даними Державної служби статистики, станом на 1.01.2021 року кількість людей з інвалідністю в Україні становила 2 мільйони 703 тисяч [1], а внаслідок воєнних дій їх кількість почала стрімко зростати. Для ефективного вирішення цієї проблеми необхідний пошук нових технологій реабілітаційної діяльності людей з обмеженими можливостями. Саме одним з таких методів реабілітації є іпотерапія.*

Актуальність теми полягає у вивченні методики відбору і підготовки коней для іпотерапії з метою запровадження її в Одеському регіоні для більш широкого залучення пацієнтів.

В умовах міста Одеси широкий спектр напрямків прикладного конярства надає кінноспортивний клуб «Стетсон».

Метою роботи є вивчення методів підготовки коней для використання у терапевтичних та реабілітаційних напрямках та технології їх застосування для пацієнтів з різними діагнозами.

***Матеріал і методи досліджень.** Дослідження проводились в умовах КСК "Стетсон" Овідіопольського району Одеської області. Об'єкт досліджень - коні*

(n = 12) української верхової, орловської рисистої та тракененської порід, яких використовують для занять іпотерапією. Віковий склад коней від 4 до 18 років. Предмет досліджень - вплив пацієнтів з різними діагнозами на фізіологічні показники іпотерапевтичних коней.

Результати досліджень. Для вивчення впливу пацієнтів на фізіологічні показники терапевтичних коней, на базі КСК «Стетсон» було створено контрольну і дослідну групи. В дослідну групу увійшли 8 голів коней, які активно використовувались для занять іпотерапією, в контрольну – 8 голів, що в іпотерапії були не задіяні. Всі тварини знаходились в однакових умовах утримання і годівлі. Частоту пульсу та дихання у коней вимірювали у стані спокою. Частоту рухів лічили по одній кінцівці (права чи ліва передня нога) за спеціальною методикою [2].

Дані по дослідженням частоти пульсу, дихання та руху приведені в табл. 1.

Таблиця 1. Фізіологічні та зоотехнічні показники дослідних коней.

Кличка коня	Дослідна група				Контрольна група				
	Частота пульсу	Частота дихання	Частота рухів на кроці	Частота рухів на ристі	Кличка коня	Частота пульсу	Частота дихання	Частота рухів на кроці	Частота рухів на ристі
Сюжет	34	18	42	58	Акорд	31	12	46	86
Корпус	32	20	36	65	Слава	32	8	42	68
Лірика	42	14	46	70	Желанна	30	12	40	64
Пасквіль	30	20	40	62	Гейзер	28	12	40	64
Арабелла	34	26	38	61	Азалія	30	12	36	62
Ворожба	26	18	42	73	Дунай	28	8	40	64
Бомбей	40	24	39	58	Поклажа	30	12	55	78
Лідер	34	11	47	70	Царевна	36	8	44	63
В середньому	34	18,9	41,3	64,6	В середньому	30,6	10,5	42,9	68,6

Як свідчать дані таблиці 1, частота пульсу у дослідної групи при русі кроком була у 1,1 разів, а дихання – у 1,8 разів вище, ніж у контрольної. Це, вочевидь, пов'язане з функціональним станом центральної нервової системи, оскільки при перезбудженні спостерігається підвищення частоти пульсу та дихання.

Співвідношення частоти пульсу та дихання у коней дослідної групи становить 1:2, а у коней контрольної – 1:3. Такі співвідношення ще раз доводять перезбудження – майже стресовий стан тварин дослідної групи. Вони потребують відпочинок та роботу, що відповідає зняттю нервового напруження. У коней найліпшим антистресовим фактором є робота на вільних алюрах, вона сприяє рідкому та глибокому диханню та знімає емоціональне напруження у тварин.

Висновки. Спілкування іпотерапевтичних коней з пацієнтами є великим психоемоційним навантаженням. Частота пульсу у них при русі кроком була у 1,1 разів, а дихання – у 1,8 разів вище, ніж у коней контрольної групи, а

співвідношення частоти пульсу та дихання у становила 1:2, у порівнянні з показником 1:3 в контрольній групі.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики: офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> [дата звернення 2.06.2023].
2. Шелухова І.В., Вергун А.Р. Іпотерапія: біомеханічне і морфофункціональне обґрунтування деяких адаптаційних та лікувально-реабілітаційних аспектів: методичні вказівки. Тернопіль, 2006. 25 с.
3. Чудна Р. В., Бураго А.С. Лікувальні аспекти іпотерапії. *Соціальна педіатрія та реабілітологія*, 2012. № 3. С. 43 – 47.

УДК: 636.7.083.45(477.74-20)

ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ КОНЕЙ ДО СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ В УМОВАХ КСК «СТЕТСОН» ОВДІОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Майко О.О., здобувач 2 курсу, магістр, спеціальність 204-ТВПІТТ
Науковий керівник: Косенко С.Ю., к.с.-г. н., доцент Е: kosenkosu@ukr.net*

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували робочі якості спортивних коней, яких готували до змагань з виїздки та конкуру в умовах КСК «Стетсон». Встановлено, що коні, до яких окрім основної схеми тренувань застосовували роботу "в руках", за результатами змагань як у манежній їзді, так і у конкурі переважають тих, яких тренували за стандартною схемою.

Ключові слова: кінний спорт, конкур, виїздка, тренування, змагання.

Постановка проблеми. В Україні розвиток кінного спорту тісно пов'язаний з історією запорізького козацтва та його традиціями. Саме з тих часів і до початку ХХ ст. коні були єдиним засобом для маневрування під час бойових дій. У багатьох випадках лише контакт та порозуміння з конем рятувало життя вершника. Саме у козаків впродовж багатьох десятиріч склалися певні прийоми вирощування бойових коней та підготовки їх до затижних далеких переходів та різноманітних змагань, наближених за правилами до участі у боях. На цих змаганнях відбувалося оцінювання дій вершників, як зараз це відбувається на спортивних змаганнях. Пройшло багато років, перш ніж кавалерія перестала існувати як рід військ, а кінь з бойової одиниці перетворився на спортивного партнера [1].

На даний час кінний спорт в Україні дуже динамічно розвивається. Щороку приватними власниками з різних областей будуються кінні бази та

клуби, у тому числі європейського рівня. За останні 10 років Україна стала одним з кінноспортивних лідерів у Східній Європі. Сьогодні близько 40 офіційних осіб представляють Україну в FEI: це судді, стюарди, курс-дизайнери, технічні делегати та ветеринарні лікарі [3].

Мета роботи - вивчення напрямків роботи і методів підготовки коней для класичних видів спорту в умовах кінноспортивного клубу "Стетсон" м. Одеси.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились в умовах КСК "Стетсон" Овідіопольського району Одеської області. Об'єктом досліджень були коні української верхової, вестфальської та ганOVERської порід, яких використовують для занять виїздкою і конкурном (n=15). Предмет досліджень - методика підготовки спортивних коней до змагань з манежної їзди та подолання перешкод.

Результати досліджень. В КСК «Стетсон» готують коней до змагань з виїздки на рівні Малого призу. Підготовка коня для участі в ньому потребує півтора-два роки, залежно від індивідуальних особливостей тварини [4]. Цей термін необхідний для утворення та закріплення не тільки рухових навичок, але й певного динамічного стереотипу, пов'язаного з дією засобів управління і обумовлюючого в подальшому виконання складних 24виїздкових24 елементів (пасаж, піруети, піаффе, зміна ніг та ін.).

При плануванні підготовки коня для Малого призу річний тренувальний цикл поділяють на три періоди: підготовчий, основний та перехідний (період відпочинку). Для підготовки безпосередньо до змагань застосовують схему тижневого циклу. За цією схемою готували виїздкових коней (n=7), при чому для трьох з них (Аскольд, Кампарі, Дефендер) замість вправи "робота в руках" застосовували проминання під вершником на різних алюрах. Наприкінці 2022 року у КСК "Стетсон" проводились змагання з манежної їзди, де прийняли участь дослідні 7 голів коней. Результати наведені в табл. 1.

Таблиця 1. Результати змагань з виїздки програми Малого призу у КСК «Стетсон»

Кличка коня	Бали	Зайняте місце
Аскольд	37хав	-
Джакарта	96	3
Кампарі	53	-
Дефендер	31	-
Дісней	101	1
Арсенал	95	4
Голівуд	98	2

Як свідчать дані таблиці 1, усі коні, окрім жер. Дефендер та коб. Кампарі, мають достатньо високий рівень підготовки. Це пояснюється тим, що всі вони одночасно проходили підготовку за визначеною схемою, яка включала роботу в

руках. До коней Аскольда, Дефендера та Кампарі застосовувалась інша схема тренування, яка передбачала роботу під вершником замість роботи в руках.

При підготовці коней до змагань із конкуру також застосовують річну схему тренувань, але майже у кожному місяці навантаження мають різний характер [2]. Під час проведення досліджень для змагань по конкуру готували 8 голів коней, при цьому до чотирьох з них (Беретта, Континенталь, Каліпсо, Жеронімо) застосовувався елемент "робота в руках", а чотирьом іншим (Міраж, Арпад, Тіко та Флагман) його замінили на роботу на корді. Роботі на корді та в руках приділяється від 20 до 50% часу, затраченого на тренування у певні дні за схемою, але на відміну від виїздових коней, відпрацьовують не елементи вищої школи, а настрибування на волі, "кавалетті" та "клавіші".

На змаганнях з конкуру висота перешкод становила 60 см (8 перешкод), перестрибування – 80 см (10 перешкод). При проходженні дистанції маршруту за руйнування перешкоди нараховувалося 10 штрафних очок, за збиття верхнього бруса чи елемента перешкоди – 4 штрафних очка. За відмову коня підкорятися вершникові нараховувалося 4 штрафних бали, за падіння вершника – дискваліфікація [5]. Найвищий бал при проходженні маршруту 60 см склав 140, 80 см – 160. Результати проведення змагань приведені у таблиці 2.

Таблиця 2. Результати проведення змагань з конкуру у КСК «Стетсон»

Кличка коня	Бали	Зайняте місце
Беретта	258	-
Континенталь	276	2
Каліпсо	266	5
Жеронімо	268	4
Міраж	280	1
Арпад	260	-
Тіко	256	-
Флагман	274	3

Дані таблиці 2 свідчать про те, що коні, до яких протягом року застосовувалась робота в руках, мали змогу одержати перше та друге місце при загальному оцінюванні обох маршрутів.

Отже, за результатами змагань можна вважати, що робота коней в руках має значний позитивний вплив на результати виступів як конкурних, так і виїздових коней.

Висновки. Спортивні коні, до яких окрім основної схеми тренувань застосовують роботу "в руках", за результатами змагань як у манежній їзді, так і у конкурі переважають тих, яких тренують за стандартною схемою.

Список використаних джерел

1. Гопка Б., Скоцик В. Коротко про історію розвитку конярства на теренах України. *Agroexpert*. 2012. № 7. С. 99–101.

2. Ільницька Т. Є. Оцінка спортивної роботоздатності коней різних порід, які брали участь у змаганнях з подолання перешкод. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2018. Вип. 56. С. 25–31.

3. Кінний спорт України під час війни: огляд виступів наших спортсменів на міжнародних змаганнях / *HORSES UKRAINE*. URL: <https://horses.dp.ua/kinnij-sport-ukravini-pid-chas-vijni-oglyad-vistupiv-nashih-sportsmeniv-na-mizhnarodnih-zmagannyah-vipusk-zhurnala-56/> [дата звернення 9.04.2023].

4. Національні правила змагань з виїздки. URL: https://horses.dp.ua/wp-content/uploads/2018/02/national_dressage_rules_ukraine_2018.pdf. [дата звернення 25.04.2023].

5. Правила змагань з конкуру. URL: http://efu.org.ua/upload/documents/1/101/attachment/national_regulation_jumping.pdf [дата звернення 4.12.2023]

УДК: 636.7.083.45(477.74-20)

ОСОБЛИВОСТІ ГРУМІНГУ СОБАК ДЕКОРАТИВНИХ ПОРІД РІЗНИХ ПСИХОТИПІВ В УМОВАХ САЛОНУ ГРУМІНГУ "BETTY" М.ОДЕСА

*Мезецька Д.Р., здобувач ННІБ та А, магістр 2 курсу, 204-ТВППТ
Науковий керівник: Косенко С.Ю., к.с.-г. н., доцент Е: kosenkosu@ukr.net*

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували стресостійкість собак різного психотипу при процедурах грумінгу в умовах салону грумінгу "Betty" м. Одеси. Встановлено, що більшість дослідних тварин (28,5%) у віці 6-8 тижнів мали високі адаптаційні можливості, не проявляли агресії до незнайомих людей; така ж кількість мала схильність до лідерства, але за відсутності будь-якої агресії. 9,5% мали виражену схильність до домінування і стільки ж потребували спеціальних прийомів корекції поведінки; 23,8% мали необхідність тісного контакту з господарем і схильність до підпорядкування. Відповідно, під час проведення процедури грумінгу поведінка собак різного психотипу відрізнялась - від дружньої до істеричної, отже, витрати часу на загальний грумінг також були різними.

Ключові слова: собаки, психотип, грумінг, стресостійкість, тестування.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку кінології найважливішим є оволодіння низкою спеціальних знань та вмінь, зокрема стосовно вчення про екстер'єр, як невід'ємну ланку племінної роботи. Важливим при оцінці екстер'єру є грумінг собаки. Якісний і професійно зроблений грумінг дозволяє значно підвищити оцінку за екстер'єр, у той час як відсутність грумінгу,

особливо такого, який передбачений стандартом породи, може навіть привести до дискваліфікації тварини [3]. Останніми роками в нашій країні помітно змінився підхід до догляду, а також підвищився рівень вимог, які пред'являються до собак різних порід, тому тримінгу та стрижки стали потребувати навіть ті породи, яких це раніше не стосувалось [2].

Оскільки оцінка екстер'єру собак відбувається на спеціалізованих виставках різних рангів, актуальним є вивчення головних аспектів підготовки до виставок собак різних порід.

Метою роботи було вивчити стресостійкість собак різного психотипу при процедурах грумінгу.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились в умовах салону грумінгу "Betty", який розташований за адресою м. Одеса, вул. Ільфа та Петрова, 41. Об'єкт досліджень - собаки декоративних порід (n=21), які належать приватним власникам та розплідникам, мають широке використання у племінній роботі та регулярно приймають участь у виставках різних рангів. Предмет досліджень - стресостійкість собак декоративних порід різних психотипів під час процедури грумінгу. Психотип цуценят визначали у віці 6-8 тижнів за тестом Уільяма Кемпбела [1].

Результати досліджень. Тест проводять у віці 6-8 тижнів і складається він з п'яти пунктів: контактність, слідування за людиною, реакція на примус, соціальне домінування, домінування при взятті цуценяти на руки. Кожний тест оцінюється від 1 до 6 балів - А, В, С, D, Е. Результати тестування оцінюють наступним чином:

1. Два або більше А + декілька В. Собака схильний до домінування, може бути потенційно агресивним.

2. Три В и більше. Собака надійний, має схильність до спокійної переваги та лідерства, добре підходить для спортивного дресирування.

3. Три С и більше. Собака з високими адаптаційними можливостями, слухняний і придатний для взаємодії з незнайомими людьми в процесі служби, неагресивний.

4. Два D и більше + одне або декілька Е. Собака надто піддається впливу обставин, схильний до підпорядкування, вимагає постійного тісного контакту з господарем. Має потребу в заохоченні. Тактика виховання повинна бути заснована на постійній увазі й чуйності, поступовому й м'якому приученні до стресогенних факторів. Може проявляти захисну агресивність.

5. Два D у сполучення з Е в розділі "Соціальна перевага". В процесі соціалізації у собаки можуть виникнути труднощі. Необхідне застосування спеціальних прийомів корекції поведінки, яка може бути непередбаченою. Можливі спалахи істеричної агресивності.

За результатами тестування цуценят декоративних порід за методикою У. Кемпбела виявлено, що 28,5% собак у віці 6-8 тижнів мали високі адаптаційні можливості, не проявляли агресії до незнайомих людей; така ж кількість мала схильність до лідерства, але за відсутності будь-якої агресії; 9,5% мали добре виражену схильність до домінування і стільки ж потребували спеціальних

прийомів корекції поведінки. Ще 23,8% мали необхідність тісного контакту з господарем, що свідчить про невпевненість і схильність до підпорядкування. Також результати тестування свідчать, що порода не чинить значного впливу на психотип.

Під час проведення процедури грумінгу поведінка собак різного психотипу помітно відрізнялась - від дружньої до істеричної, відповідно, витрати часу на загальний грумінг також були різними (табл. 1).

Таблиця 1. Тривалість процедури грумінгу для собак різних психотипів (в середньому, хв)

Психотип собаки (за У. Кемпбелом)	Назва процедури грумінгу							Усього
	купання	сушка феном	розчісування	стрижка	тримінг (стрипінг)	чистка вух та очей	чистка зубів	
1 (n=2)	18±1,20	15±2,50	8±0,15	20±4,05	27±3,85	10±1,05	22±2,45	120±1,95
2 (n=6)	17±2,15	14±1,03	11±1,07	14±0,87	18±1,05	7±0,95	15±0,43	96±1,07
3 (n=6)	19±4,36	13±0,92	12±0,88	15±1,07	19±0,69	6±0,14	15±0,19	99±1,18
4 (n=5)	23±7,40	18±8,11	17±9,95	24±9,78	28±10,94	10±5,89	21±5,11	141±9,45
5 (n=2)	25±2,40	22±4,10	20±5,95	27±6,75	31±5,95	11±5,85	21±4,95	157±5,15

Як свідчать дані таблиці 3.11, витрати часу на процедуру грумінгу для собак з домінуючою реакцією поведінки становить в середньому 2 години з незначним відхиленням. Грумінг собак другої (схильних до спокійної переваги і лідерства та зацікавлених у дресируванні), та третьої (з високими адаптаційними можливостями) груп потребує, в середньому, близько 1,5 годин (96 та 99 хв. відповідно), що свідчить про високу стресостійкість та комунікаційну здатність цих тварин. Собаки четвертої групи негативно сприймали контакт зі сторонніми людьми (грумерами) та відсутність господаря, тому іноді проявляли пасивно-оборонну реакцію. Внаслідок цього збільшувався час процедури грумінгу, і склав у середньому більше 2 годин (141 хв). Собаки п'ятої групи, які відчували труднощі з соціалізацією, починали нервувати вже при наближенні до салону, і будь які технологічні процеси грумінгу були утруднені їх стресовим станом. Грумерам приходилось багато часу витрачати на заспокоєння тварин та виконання необхідних процедур з найменшим стресовим впливом. Таким чином, на грумінг таких собак було витрачено в середньому 2,5 години (157 хв) що на 1 годину більше, ніж на грумінг соціалізованих та стресостійких собак та на 0,5 години більше, ніж на грумінг собак з домінуючою реакцією поведінки та схильних до агресії.

Висновки. Своєчасне визначення психотипу цуценяти за допомогою теста У. Кемпбела дозволяє прогнозувати його стресостійкість під час процедури грумінгу.

Список використаної літератури

1. Тест Уільяма Кемпбелла /Train your dog. URL: <http://www.trainyourdog.com.ua/porady-kinologa/test-wiliama-kembela-2/> [дата звернення 7.02.2023].
2. Українська асоціація грумерів "Сузір'я" (офіційна сторінка) URL: <https://suziria.ua/proekty> [дата звернення 30.06.2023].
3. Sue Gould. The Dog Groomer's Manual: A Definitive Guide to the Science, Practice and Art of Dog Grooming. The Crowood Press, 2014. 400 p.

ХАРЧОВА ПОВЕДІНКА, МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КОРІВ ПРИ ЦІЛОРІЧНІЙ ОДНОТИПНІЙ ГОДІВЛІ

*Поляков О., здобувач 2 курсу, магістр, спеціальність 204-ТВППТ
Науковий керівник: Ясько В. к.с-г. наук, доцент,
valentinayasko2207@gmail.com*

Одеський державний аграрний університет

Встановлено можливість отримання високих та стабільних надоїв протягом року без використання зелених кормів у літній період. Вивчено харчову поведінку корів, молочну продуктивність по місяцях календарного року, місяцям та фазам лактації при отеленнях у різні сезони року. Визначено відтворювальну здатність корів залежно від сезону отелення, визначено фізіолого-біохімічний статус корів у зимовий та літні періоди року.

Ключові слова: однотипна годівля, харчова поведінка, відпочинок, лактація

Вступ. Застосування прогресивної системи годівлі корів дозволяє уникнути зміни способу утримання та типу раціонів у пасовищний період, отримувати рівномірно протягом року високі надої.

Огляд літературних даних за результатами етологічних досліджень показує, що при різних способах утримання тварини не однаково реагують на харчову поведінку. Знання цих особливостей дозволяє розробляти оптимальний режим годівлі та відпочинку тварин. Особливо це стосується безприв'язно-боксового способу утримання та цілорічного однотипного типу годівлі корів [1,2].

Метою наших досліджень було дати комплексну оцінку нової системи годівлі корів, що застосовується в високопродуктивному молочному скотарстві.

Методи дослідження: аналіз навчального матеріалу на цю тему: систематизація та узагальнення теоретичного матеріалу, спостереження.

Результати досліджень. На півдні України молочні корови знаходяться на стійловому утриманні зі збереженням традиційної системи годівлі: влітку – корми зеленого конвеєра, взимку – консервовані грубі та соковиті корми. Однак ця система має суттєві недоліки і певною мірою стає гальмом у розвитку тваринництва.

До основних недоліків традиційної системи годівлі відносяться: залежність від погодних умов, труднощі забезпечення зеленою масою великих ферм, нерідкі випадки утворення «вікон» у зеленому конвеєрі, скошування зеленої маси в ранні або пізні фази розвитку, коли врожай повністю

сформувався; часта зміна раціонів, особливо в ненастінні дні, нестабільність співвідношення бобових та злакових культур, що нерідко призводить до порушення процесів травлення, зниження продуктивності тварин та недобору поживних речовин із одиниці площі до 30 %.

Внаслідок господарства змушені нацьковувати великі площі кормових угідь, що значно скорочує ресурси заготівлі кормів на стійловий період.

Нами проаналізовано та визначено середню продуктивність всього поголів'я корів на комплексі за кожний календарний місяць та сезон року.

Отримані дані показали, що при цілорічному стійловому утриманні і однотипній годівлі суттєвих змін надоїв по місяцях року не зазначено (табл. 1).

**Таблиця 1. Молочна продуктивність корів, кг
(в середньому на 1 фуражну корову)**

Місяці	рік		Середнє за два роки
	2021	2022	
Січень	561	569	565
Лютий	492	571	532
Березень	550	531	541
Квітень	584	538	561
Травень	614	538	576
Червень	601	562	582
Липень	614	587	601
Серпень	621	614	618
Вересень	628	586	607
Жовтень	582	601	592
Листопад	512	589	551
Грудень	526	557	542
Середнє за місяць	573,80 ± 52,20	570,30 ± 35,70	572,0 ± 38,20
За рік разом	6885	6843	6864

З наведених, у таблиці 1 даних видно, що надій молока натуральної жирності на корову по комплексу становив, кг: у 2021 р. - 6885, у 2022 р. – 6843, у середньому за 2 роки – 6864, тобто практично був однаковий.

У середньому у 2021 році на місяць надоївали 573,8 кг, у 2022 році - 570,3 кг, а середній удій за 2 роки – 572,0 кг. Відхилення щодо окремих місяців у більшу чи меншу сторону перебували у межах 7-8%.

Наочно видно, що при однотипній системі годівлі надій молока на комплексі характеризується стабільністю і за роками та місяцями. Цьому сприяло дві обставини: перша - при цілорічних отеленнях у кожного календарного місяця знаходилися корови на всіх стадіях лактації (у розпалі лактації, в середині і в завершальній - третій фазі), тому надої зрівнювалися; по-друге - тварини споживали в літні місяці року ті ж корми, що й у зимово-стійловий період, тобто тип годівлі не змінювався, як це буває при стійлово-пасовищному утриманні, що й забезпечувало сталість у кількості та співвідношенні споживаних поживних речовин.

Висновок: Однотипна система годівлі корів при цілорічних отелях забезпечує рівномірне отримання молочної продукції протягом календарного року. Надой корів за місяцями та сезонами року різняться незначно: за зимовий період надій становив 23,9% від річного, весняний - 24,5, літній - 26,1, осінній – 25,5%. Відхилення за окремими місяцями у більшу або меншу сторону перебували у межах 7 - 8%. Добові надой молока базової жирності практично ідентичні: у зимовий період - 21,3 кг, весняний - 20,0, літній - 21,5, осінній - 21,9, середній за рік - 21,1 кг. Різниця між мінімальними та максимальними добовими удоями не перевищувала 1,9 кг.

Список використаних джерел

1. Козмірук Л.В. Поведінка молодняка ВРХ // Тваринництво України. № 3. 2005. С.9-11.
2. Oldenbrock, I.K. Feed intake and energy utilization in dairy cows of different breeds, 1988. P. 115.

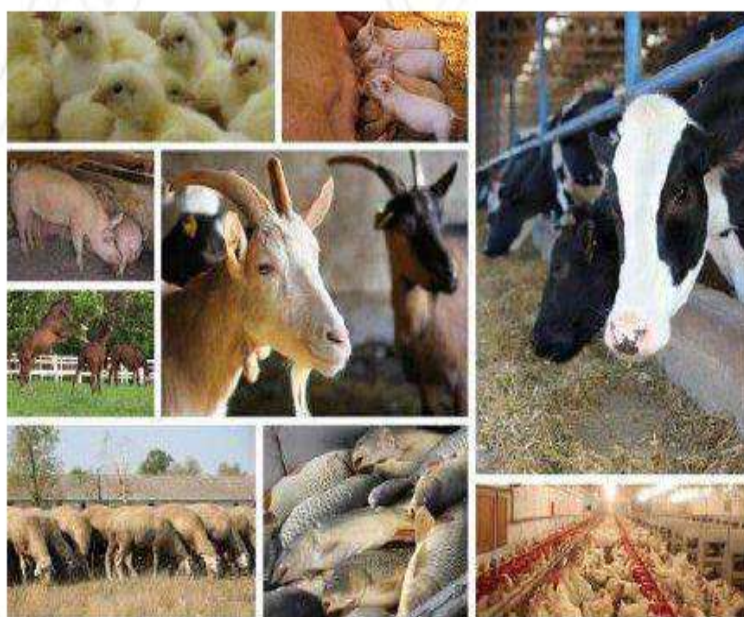
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА АКВАКУЛЬТУРИ**

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ**

ОДЕСА, 2024

ЗМІСТ

	Стр
Dudarev I., Umyskyi S., Vysotsky A. Increasing the stability of combined feeds during their storage	6
Dudarev I., Umyskyi S., Rafalovsky T. Analysis of mixing components of feed	10
Бобошко О. Сучасні методи згодовування кормів риbam	13
Бова А., Найдіч О., Скрипка Г., Ясько В. Інноваційні технології розведення риб	15
Боднар В. Біологічні особливості тварин	18
Бочаров В. Від вовка до собаки: генетичні особливості	20
Воробйов О. Вплив кліматичних умов на здоров'я та поведінку собак	22
Голдибан А. Вплив кнурів на відтворні якості свиноматок	26
Грубляк В. Годівля коропа	28
Гулевич Л., Бучковська В. Роль кормовиробництва в розвитку тваринництва	30
Дерев'янку К., Поварова Н. Вдосконалення рецептури паштетів з використанням рослинної сировини	32
Ефендієва В. Сучасний стан породи мініатюрний бультер'єр в Україні	34
Євстафєєва О., Бучковська В. Особливості нормування поживних речовин для птиці	38
Ільницький К., Євстафєєва Ю. Сучасне бройлерне птахівництво	40
Клеймьонова В. Характеристика породи коталбурун	42
Корунець А., Слюсаренко В. Порівняльний аналіз порід собак: врахування спадкових та поведінкових відмінностей між чихуахуа та німецьким догом	44
Кривенко П. Кролівництво - ефективна сфера тваринництва	47
Криворучко Ю., Бабай В. Виробництво м'яса у країнах світу	50
Криворучко Ю., Неліпа Ю. Сучасний стан виробництва молока у країнах світу	54
Кучейко А., Ясько В., Найдіч О., Кірович Н. Вплив режимів інкубації яєць курей на підвищення м'ясної продуктивності бройлерів	58
Левченко В. Аналіз екстер'єрних змін популярних порід собак за останні 200 років	60
Мамчур С. Штучний інтелект та віртуальна реальність у дресируванні собак	66
Маслова Я. Хвороба лайма у собак	69
Мельничук Р., Євстафєєва Ю. Екологічні проблеми скотарства	71
Міхеєва І. Використання добавок у годівлі собак	73
Негода С. Аналіз показників продуктивності корів	74
Плахтій В. ОДІС - одеський домашній ідеальний собака	76

Полторак Д. Основні критерії годівлі сільськогосподарських тварин	78
Прецуленко А. Екстер'єрні та етологічні особливості собак молоської групи	81
Рибачок Ю., Бучковська В. Особливості бройлерного птахівництва	83
Секретна А., Слюсаренко І. Характеристика породи ротвейлер	85
Скоринський Ю. Вплив господарсько корисних ознак на молочну продуктивність корів	87
Соломашенко К. Собаки-пошуковики-їх роль у рятувальних операціях та пошуку втрачених людей	88
Терлецька О., Гусятинська О. Сучасні підходи до дресирування собак та їх соціалізація	91
Троїцький А. Характер прояву генів	93
Федоренко Я., Євстафієва Ю. Виробництво яловичини в Україні	95
Чебан В. Аналіз робочих якостей коней рисистих порід України в сезоні 2023 року	97
Чижевський С., Міщенко І. Пробіотики у свинарстві	101
Шаронова А., Гусятинська О. Технологія вирощування гелікультури в Україні	104
Шкрабак А., Пушкар Т. Службові собаки для ветеранів ЗСУ	108
Шкрабак А., Гурко Є. Звукова комунікація у собак	110
Шрамко О., Косенко С. Технологія утримання собак	113

ВПЛИВ РЕЖИМІВ ІНКУБАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЕЙ НА ПІДВИЩЕННЯ М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БРОЙЛЕРІВ

Кучейко А., здобувач 1 курсу, магістр

Ясько В., канд. с-г. наук, доцент, **E mail:** valentinayasko2207@gmail.com

Найдіч О., к.в.н., доцент

Кірович Н., канд. с-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

Інтенсифікація виробництва продуктів птахівництва базується насамперед на використанні високопродуктивної гібридної птиці, оптимальному раціональній годівлі та вдосконаленні основних технологічних ланок цього процесу. Інкубація яєць сільськогосподарської птиці - перший і дуже значний етап у технологічному ланцюзі. Успіх інкубації залежить від технології виробництва яєць та їх якості, безпосередньо від режимів інкубації та від біологічних можливостей самого птаха, що використовується у виробництві.

Ключові слова: бройлери, диференційний, режим, інкубація.

Мета роботи полягає в розробці диференційованого режиму інкубації яєць курей, що сприяють підвищенню м'ясної продуктивності курчат-бройлерів. Предмет дослідження – температурно-вологісний режим інкубації яєць курей м'ясних порід. Об'єктом дослідження є яйця батьківського стада м'ясних курей кросу Ross 308.

Матеріал і методи досліджень. Методологічною основою для постановки мети та завдань досліджень були наукові положення вітчизняних та зарубіжних авторів у галузі технології інкубації яєць сільськогосподарського птаха, розробки методів підвищення життєздатності та продуктивних якостей молодняку шляхом управління процесами ембріогенезу в яйці птиці [1,2].

У процесі проведення науково-господарських та лабораторних дослідів використовувалися загальні методи наукового пізнання, сучасні інструментальні, зоотехнічні, біологічні методи дослідження. Для обробки експериментальних даних використовувалися статистичні та математичні методи аналізу, що дозволяють забезпечити об'єктивність одержаних результатів.

Результати досліджень.

У перших дослідах порівнювалася ефективність використання двох режимів інкубації. Як контроль наведені параметри температурно-вологісного режиму, що також відноситься до категорії диференційованих. Цей режим розроблено для інкубації великих яєць високопродуктивних кросів. Доцільність

розробки цього режиму для курей була зумовлена низкою факторів. У дослідній групі ми припустили, що цей режим можна використовувати і для інкубації яєць кросів м'ясних курей з деяким коригуванням морфологічних особливостей їх яєць. Одним із завдань цього експерименту було встановити, яким чином диференційований режим інкубації, який ми розробили, позначиться на виведенні здорових курчат, зниження смертності ембріонів у критичні періоди їх розвитку, життєздатності молодяку

Таблиця 1. Вплив режиму інкубації на масу курчат при виведенні

Показники	Контроль		Дослід	
	M±m	Cv, %	M±m	Cv,%
Маса яєць, г	63,10 ± 0,30	1,74	63,40 ± 0,10	0,80
Маса курчат, г	45,50 ± 0,40	3,66	48,70 ± 0,30	2,00
Частка маси курчат від маси яєць, %	71,90 ± 0,50	3,01	76,9 ± 0,50	2,20

Як видно з таблиці 1, є взаємозв'язок між масою курчат та масою яєць. Також багато дослідників виявили [1,2], що у найбільших яйцях маса курчат була найнижчою. Ми згодні з цією думкою, що це пов'язано з наявністю великої кількості білка у великих яйцях, і насамперед склад рідкого білка становить приблизно 90% води. У процесі інкубації, особливо у останній період, відбувається найбільш інтенсивне випаровування вологи з яєць, що у результаті позначається на відносній масі курчат.

Другі та подальші досліді були спрямовані на пошук та розробку нових технологій в інкубації яєць сільськогосподарського птаха, та впливу диференційованого режиму інкубації яєць на розвиток та ріст зародків у період ембріонального розвитку.

У таблиці 2 наведено результати інкубації яєць за різних режимів температури та вологості. Як видно з результатів таблиці 2 другого експерименту, у дослідній та контрольній групах були отримані високі показники виведення. Кількість завмерлих у контрольній групі була вищою ніж у дослідній. Також ми відзначили тенденцію до збільшення кількості «задохликів» у дослідній групі, що явно сталося через перегрівання ембріонів, незважаючи на зниження температури з 19-го дня інкубації до 37,0 °C у контролі. Це дає підстави припускати, що при новому режимі таке зниження має бути проведене як мінімум на день раніше, ніж за традиційного режиму.

Таблиця 2. Інкубаційні якості яєць за різних режимів інкубації

Показники	Контрольна група		Дослідна група	
	шт	%	шт	%
Закладено яєць	150	100	150	100
РЕМ	4	2,6	3	2
Незапліднені яйця	6	4	4	2,6

«Кров'яне кільце»	2	1,3	3	2
Завмерлі	6	4	3	2
Задохлики	2	1,3	4	2,6
Виведення курчат	130	86,6	133	88,6
Виведення яєць	144	92,0	146	91,0

Підвищення виведення курчат в обох групах відбувалося за рахунок зниження кількості всіх категорій браку інкубаційних яєць. Низький відсоток ранньої ембріональної смертності ми схильні пояснити стимуляцією розвитку зародка у перші години інкубації високою температурою. Одним із найбільш відповідальних періодів при інкубації яєць є переклад на виведення. У вивідну шафу поміщають яйця не пізніше ніж за дві доби до планованого виведення курчат. При виведенні знижують температуру інкубації та підвищують вологість повітря. Висока смертність зародків спостерігається саме в цей період, коли основну частку становить категорія інкубаційного браку «задохлики».

Висновки

1. Розроблений диференційований режим інкубації яєць м'ясних курей сприяє підвищенню виведення курчат не менше ніж на 2,1-2,7% та виведення яєць на 5%, зменшує термін ембріонального розвитку на 6-10%, синхронізує виведення на 16% порівняно з контрольним. Підвищення виведення курчат і виведення яєць при використанні нового режиму відбувається в основному за рахунок зниження категорій інкубаційного браку «зародки, що завмерли», «кров'яне кільце».

2. Температурна дія (38,0-38,5°C), що проводиться в період з першої по п'яту добу інкубації і друга – за такої ж температури в період з 13 по 16 добу по 2 години на добу, викликає підвищення швидкості зростання та масу ембріона, не порушуючи етапів його розвитку.

Список використаної літератури

1. Дядічкіна Л. Ф. Інкубація - головна ланка в ланцюзі відтворення птиці. // Птахівництво. 2010. № 1. С. 21-23.
2. Патрєва Л. С. Технологія виробництва продукції птахівництва: курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2018. 248 с

АНАЛІЗ ЕКСТЕР'ЄРНИХ ЗМІН ПОПУЛЯРНИХ ПОРІД СОБАК ЗА ОСТАННІ 200 РОКІВ

Левченко В., здобувач 2 курсу (короткий цикл)
Науковий керівник: Косенко С., к.с-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

60

Анотація. Досліджували екстер'єрні зміни порід бігль, доberman та бультер'єра останні 200 років. З'ясовано, що всі перелічені породи зазнали значних змін: збалансованість кутів, різноманіття окрасів, зміна розмірів окремих статей тіла та висоти в холці, отримання унікальних та індивідуальних особливостей.

Ключові слова: екстер'єр, стандарт, розведення, селекція.

Постановка проблеми. Протягом століть багато порід собак зазнали великих змін через втручання у їх розведення людини. Екстер'єр собак змінився з ряду причин, які відображають широкий спектр впливів. Наприклад, зміни в екстер'єрі порід собак часто відбуваються відповідно для покращення їх робочих функцій: полювання, охорони, пастишення тощо. Також популярність деяких порід собак може спричиняти селекційний тиск на їх зовнішній вигляд, що може бути зумовлено змінами в потребах суспільства або уявленням про ідеального представника породи. Встановлені стандарти порід собак можуть підлягати змінам з естетичних та функціональних міркувань.

Метою роботи було провести аналіз змін у екстер'єрі порід собак та вплив цих змін на здоров'я тварини.

Матеріали та методика дослідження. Під час роботи використовували матеріали досліджень літературних джерел щодо екстер'єрних особливостей порід собак у минулому та теперішньому часі.

Результати досліджень. Згідно за описом породи бігль, надрукованому в виданні 1867 р., ця порода мала наступні характеристики:

Окрас: блакитно-рябий, чорно-підпалий, лимонно-білий.

Висота в холці: 38 см (15 дюймів).

Тіло: коротка спина, прямі ноги, круглі лапи, потужний попереk, пряме плече (рис. 1).

Також повідомляється про існування «кишенькових» біглів, які мали жорстку шерсть і зріст яких не перевищував 27 см (11 дюймів) [1].

Рис. 1. Екстер'єр собак породи бігль XIX сторіччя

Надалі, для порівняння, оглянемо сучасний стандарт породи бігль, затверджений FCI у 2010 р.

Окрас: триколон (чорно-рудо-білий), блакитно-рудо-білий, барсучий строкатий, заячо-строкатий, лимонно-строкатий, лимонно-білий, червоно-білий, рудо-білий, чорно-білий, суцільний білий. За винятком суцільного білого, всі перелічені кольори можуть мати крап. Кінчик хвоста білий (рис. 2).

Висота в холці:

Бажана мінімальна висота в холці – 33 см (13 дюймів)

Бажана максимальна висота в холці – 40 см (16 дюймів)

Тіло: шия достатньо довга, спина коротка і пряма, поперек короткий, міцний, груди опущені, хвіст високо посаджений, середньої довжини, плече пряме, п'ястки короткі, лапа кругла [2].

Рис. 2. Екстер'єр собак породи бігль XXI сторіччя

Найбільших змін зазнала голова. Якщо подивитися на представника породи бігль у 1867 р., то можемо помітити, що голова була значно меншою, більш вузькою. Вуха високо поставлені, на відміну від сучасного представника.

Також помітно, що у наші часи біглі більш обмускулені та міцніші.

Наступним розглянемо опис породи доберман та її характеристики у минулому, зазначені у 1915 р. Під час чергової редакції стандарту в 1949 році з назви породи було прибрано слово «пінчер», і вона стала називатися просто «доберман».

Окрас: Чорно-підпалий, допускаються невеликі білі плями на грудях.

Висота в холці: 61 см (24 дюйма).

Вага: 20.4 кг (45 фунтів).

Тіло: це добре складений м'язистий пес із зовнішнім виглядом, який вказує на силу та витривалість, має жвавий та ігровий темперамент. Череп широкий, плоский і злегка округлий, морда довга і помірно звужена. Вуха купіровані і не надто загострені. Очі темно-карі, середнього розміру, з доброзичливим і

розумним поглядом. Спина пряма і довга, з добре розвиненими і м'язистими задніми частинами (рис. 3). Хвіст купірований до довжини приблизно 15 см (6 дюймів), дуже цінуються боб-тейли. У собаки коротка, жорстка і щільно прилегла шерсть [1].

Рис. 3. Екстер'єр собак породи доберман ХХ сторіччя

Згідно стандарту породи доберман, який був затверджений FCI у 2015 р., порода зазнала значних екстер'єрних змін.

Окрас: добермана розводять у двох кольорових різновидах: чорному або коричневому з рудим, чітко визначеним розташуванням та чіткими відмітками (коричневий підпал). Відмітини рудого кольору є на морді у вигляді плям на щоках і верхній частині брови; на горлі; дві плями на грудях; на п'ятках, плеснах і стопах; на внутрішній стороні задньої частини стегна; на передпліччях і під хвостом.

Висота в холці:

Кобелі: 68 – 72 см.

Суки: 63 – 68 см.

Вага:

Кобелі: приблизно 40-45 кг.

Суки: приблизно 32 – 35 кг.

Тіло: доберман — собака середнього розміру, сильної та м'язистої будови. Має елегантні лінії тіла, горду статуру та виразну рішучість. Морда має форму тупого клину. Добре виражений стоп. Вуха залишаються природними, не купірованими, розташовані у навищій точці черепа та ідеально прилягають до щік. Очі середнього розміру, овальні та темно-карі; світліші відтінки очей характерні для коричневих собак. Шия довга, суха та мускулиста. Холка чітко виражена, спина коротка і міцна, добре обмускулена, поперек помірно широкий, мускулистий. Круп похилий, добре обмускулений. Хвіст залишається природним, не купірованим, високо посадженим (рис. 4). Груді становлять

приблизно 50% висоти собаки в холці, помірно широкі, з добре розвиненим форбрустом. Живіт підтягнений [2].

Рис. 4. Екстер'єр собак породи доberman XXI сторіччя

Як ми можемо побачити, порода стала більш охайною, зі збалансованими кутами зчленувань, має чітко визначений окрас з підпалом, в якому білі плями вже не допускаються. Також, відхилом від стандарту вважається купірування вух та хвоста.

Розглянемо опис стандарту породи бультер'єр, який був чинним у 1867 р.

Окрас: Суцільний білий.

Висота в холці: 45.7 см (18 дюймів).

Вага: 27 кг (60 фунтів).

Тіло: череп плоский і широкий між вухами. Стоп слабо виражений. Щелепи довгі і дуже потужні, очі маленькі, чорні, мигдалеподібної форми. Не купіровані вуха повинні бути маленькими і напівстоячими. Шия довга і злегка вигнута, без сирості. Грудна клітка широка і глибока, спина коротка і мускулиста, хвіст короткий, посаджений дуже низько, товстий біля кореня і звужується до тонкої точки (рис. 5). Шерсть коротка, прилегла і жорстка на дотик, з блиском [1].

Рис. 5. Екстер'єр собак породи бультер'єр XIX сторіччя

Сучасний стандарт породи, визнаний FCI у 2011 році, надає наступний опис цієї собаки:

Окрас: для суцільно білих - чиста біла шерсть. Для кольорових основний колір має переважати; чорно-тигровий, рудий, палевий і триколірний окраси допустимі. Відмітини при суцільно білому окрасі небажані. Блакитний і печінковий окраси вкрай небажані.

Висота в холці та вага: Немає обмежень ні по вазі, ні по зросту, але має бути помітним гармонійне співвідношення ваги до розміру як для кобелів, так і для сук.

Тіло: голова при погляді спереду яйцеподібна, без западин. Профіль плавно вигинається вниз від верхівки черепа до кінчика носа. Верхня частина черепа плоска. Щелепи міцні з ножицеподібним прикусом. Очі вузькі, трикутні, косо розташовані, майже чорні. Відстань від кінчика носа до очей помітно більша, ніж від очей до верхньої частини черепа. Вуха маленькі, розташовані близько один до одного. Шия дуже мускулиста, довга, вигнута, звужується від плечей до голови. Спина коротка, міцна. Поперек дещо опуклий. Груди широкі, глибокі (рис. 6). Хвіст короткий, низько посаджений, тримається горизонтально, товстий у корені, звужується до кінчика [2].

Рис. 6. Екстер'єр собак породи бультер'єр XXI сторіччя

Розвитком породи бультер'єр протягом кількох поколінь займалася сім'я Джеймса Хінкса. Після першої світової війни, коли породою займався онук, Карлтон Хінкс, у бультер'єрів закріпилася їх характерна риса – опущена морда [3].

Протягом багатьох років селекції та розведення порода бультер'єр набула нових екстер'єрних особливостей, таких як характерна форма морди, міцна статура, гарна обмускуленість та збалансованість.

Висновки: екстер'єр порід собак зазнав значних змін протягом століття. Зміни у розмірах, пропорціях, окрасі та інших аспектах відображають широкий спектр впливів, включаючи селекційний тиск, моду та функціональні потреби. Сучасні стандарти порід собак часто відрізняються від тих, що існували в минулому. Зміни можуть стосуватися не лише зовнішнього вигляду, але і функціональних характеристик, таких як поведінка та здоров'я.

Список використаної літератури

1. Собаки всіх націй: Мейсон, Уолтер Есплін. URL: <https://archive.org/details/dogsofallnations00masorich/page/18/mode/2up?view=theater> [дата звернення 23.02.2024].
2. Fédération Cynologique Internationale (офіційний сайт) URL: <https://www.fci.be/> (дата звернення 11.03.2024).
3. Про породу бультер'єр. *Mali Guargs club K-9*. URL: <https://malinois.com.ua/ru/2023/03/17/bullterier> (дата звернення 07.03.2024).

УДК: 636.7.087

ВИКОРИСТАННЯ ДОБАВОК У ГОДІВЛІ СОБАК

Міхєєва І., здобувач 2 курсу (короткий цикл)
Науковий керівник: **Косенко С.**, к.с-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували вміст вітамінів та мінеральних речовин в раціонах годівлі собак.

Ключові слова: годівля собак, вітаміни, кальцій, фосфор, мінеральні речовини.

Постановка проблеми. Добавки для домашніх тварин для тварин, як і для людей, призначені для доповнення раціону, якому не вистачає поживних речовин, щоб задовольнити потреби тварин. [3] Більшість комерційних дієт для собак і котів містять достатню кількість вітамінів і мінералів, але домашні дієти можуть бути дефіцитними або незбалансованими, що може призвести до негативних наслідків. [2]

Мета роботи. Дослідити вміст вітамінів та мінеральних речовин у продуктах харчування собак.

Результати досліджень. Харчові потреби собак у кальції, фосфорі та вітаміні D. Кальцій, фосфор і вітамін D відіграють ключову роль у розвитку та здоров'ї скелета, а також в інших важливих метаболічних функціях.

Кальцій – будує і зміцнює кістки і зуби, бере участь у згортанні крові та передачі нервових імпульсів. Надлишок може призвести до аномалій скелета [3]. А фосфор - відіграє важливу роль в енергетичному обміні.

Вітамін D - відіграє важливу роль у врівноваженні кальцію та фосфору, а його дефіцит пов'язаний з аномаліями скелета [2]. Надмірне споживання вітаміну D може спричинити гіперкальціємію та негативні наслідки для здоров'я собак.

Оскільки кістки є основним джерелом кальцію і фосфору, на її метаболізм впливає їх саморегуляція. Під час росту дисбаланс цих поживних речовин має найбільш згубні наслідки, що призводить до деформацій кінцівок [1]. Вітамін D відіграє ключову роль у ремоделюванні та зростанні кісток [2].

Вітаміни і мінерали у натуральних речовинах. Продукти, багаті кальцієм та фосфором: кісткове борошно, порошок яєчної шкаралупи, цільні сирі туши з кістками, броколі, капуста Кале, цикорій, бобові, рис, кукурудза, морські водорості.

Продукти, багаті вітаміном D: цільна туша, печінка, нирки, яйця, сардини, лосось, скумбрія, тунець, петрушка.

Висновки. Додатки відіграють ключову роль у розвитку та здоров'ї тварин, а використовувати їх треба за показанням ветеринара, на базі аналізів - щоб допомогти, а не нашкодити.

Список використаної літератури

1. Гайдук С.В. Основи дресирування, гігієни та годівлі службових собак: навч. посіб. Київ, 2017. 176 с.
2. Кінологія: утримання та годівля собак: навч. посіб. [В.А. Бурлака, Н.В. Павлюк, В.М. Степаненко та ін]. Житомир: Видавництво «Волинь», 2004. 412 с.
3. Stockman J, Watson P, Gilham M, Allaway D, Atwal J, Haydock R, Colyer A, Renfrew H, Morris PJ. Adult dogs are capable of regulating calcium balance, with no adverse effects on health, when fed a high-calcium diet. *Br J Nutr.* 2017 May;117(9):1235-1243. doi: 10.1017/S0007114517001210. PMID: 28643620.

ОДІС - ОДЕСЬКИЙ ДОМАШНІЙ ІДЕАЛЬНИЙ СОБАКА

Плахтій В., здобувач 1 курсу (короткий цикл)
Науковий керівник: **Косенко С.**, к. с.-г. наук, доцент

76

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували історію походження, особливості екстер'єру, інтер'єру та поведінки собак породи одіс.

Ключові слова: собаки, породи, стандарт, екстер'єр, інтер'єр.

Постановка проблеми. Одіс - це не просто назва однієї з відомих порід собак, а ціла аббревіатура, яка розшифровується як одеський домашній ідеальний собака. Цю популярну породу вивели саме в Одесі, маючи за мету створити маленьку копію південноросійської вівчарки [1]. Це кімнатні, декоративні собаки, яких часто можна зустріти на виставках і на змаганнях у різних видах кінологічного спорту [3]. Одіс є першою національною українською породою собак [2].

Мета роботи. Вивчити особливості екстер'єру та поведінки собак породи одіс..

Результати досліджень. Історія виведення породи почалася в Одесі, у 1970-х роках ХХ століття. З усього різноманіття дрібних порід, які на той час вже були на території СРСР, відібрали фокстер'єра, карликового пуделя та мальтійську болонку. Перших цуценят, які відповідали всім критеріям, вдалося отримати аж у 1999 році. Вони мали однакові риси екстер'єру, а коли подорослішали, виявилася схожість за характером та темпераментом. Вже через 5 років після появи перших цуценят одіси були представлені на виставці, після чого їх офіційно внесли до списку самостійних породних груп. У 2008 році ця порода була визнана Кінологічною спілкою України, а у 2012 році був затверджений її єдиний стандарт.

Одіс - приземкуватий, компактний собака, проте без ознак карликовості. За стандартами має граціозну поставу, велику довгу голову, глибоку морду, великі білі зуби. Мочка носа у всіх одісів велика, чорного або коричневого забарвлення. Очі невеликі, овальні, всіх відтінків чорного та коричневого кольорів. Вуха мають середній розмір, низько посаджені та вкриті шерстю. Спина пряма з коротким поперековим відділом, хвіст пухнастий, низько посаджений, кінцівки прямі та паралельні з добре обмускуленими гомілками.

Шерсть у одісів довга та об'ємна. Довжина остьового волосся може досягати від 7 до 10 сантиметрів. На голові обов'язково є традиційний "чубчик", вуса та борода. Окрес шерсті може бути однотонним: сірим, білим або пальовим. Можлива також наявність на білому окрасі з пальових та сірих плям, проте помаранчеві тони або коричневі неприпустимі. Висота в холці одісів може коливатися від 25 до 30 сантиметрів; кобелі можуть бути трохи вище. Вага варіюється від 2,5 до 3 кілограмів.

Собаки породи одіс надзвичайно доброзичливі тварини. Вони люблять дітей і ніколи не проявлятимуть до них агресії, якщо ті не ображатимуть собаку. Вони чудово контактують як з людьми, так і з іншими тваринами, а також є відмінними компаньонами для свого господаря. До речі, задум створити мініатюрну південноросійську вівчарку таки вдалося втілити в реальність, адже

77

вони сміливі, врівноважені та витривалі. Хоча одиси і не агресивні, проте у разі небезпеки завжди захищатимуть себе та свого господаря. Ці собаки надзвичайно активні, тому гуляти з ними потрібно досить довго, щоб вони вдосталь набігалися. Але прогулянка з ними не буде проблематичною: одиси дуже слухняні, вони не намагаються ганятися за кішками чи нападати на перехожих.

Висновки. Одис - одеський домашній ідеальний собака - є першою національною українською породою собак. Виведений в Одесі, стандарт затверджений у 2012 році. Одис є чудовим компаньоном та доброзичливою собакою, який крім цього володіє рисами справжньої вівчарки.

Список використаної літератури

1. Нова порода собак виведена в Одесі. День, вип. 12.10.2023 р. URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/obschestvo/novaya-poroda-sobak-vyvvedena-v-odesse> [дата звернення 3.03.2024]
2. Офіційний сайт FCI. URL: <http://www.fci.be> [дата звернення 3.03.2023]
3. Порода собак одис. Зоодом. URL: <https://zoo-dom.com.ua/breed/367/66400454/66600500.htm> [дата звернення 3.03.2024]

УДК: 636.7.043

ЕКСТЕР'ЄРНІ ТА ЕТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОБАК МОЛОСЬКОЇ ГРУПИ

Прецуленко А., здобувач 1 курсу (короткий цикл)
Науковий керівник: Косенко С., к. с.-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували історію походження, особливості екстер'єру, інтер'єру та поведінки собак молоської групи.

Ключові слова: собаки, породи, молоси, екстер'єр, інтер'єр.

Постановка проблеми. Молоси вважаються одними із найдавніших собак на планеті. Вони існували поряд з людиною ще задовго до початку нашої ери, їх історія пов'язана з історією ассирійців, шумерів і фінікійців, але справжньої популярності вони набули за часів давніх римлян [3]. Свою назву ця група собак отримала за назвою міста Молосія в давньогрецькій провінції Епір. Саме там почали масово розводити собак, що відрізняються могутнім корпусом, величезною фізичною силою та беззавітною відвагою і відданістю господареві. Велетенських псів використовували для видовищних кривавих боїв, охорони, важкої роботи [1]. З часом пси-гіганти, що вселяли жах, стали предками багатьох сучасних порід, у тому числі і досить мініатюрних. Але навіть у маленькому мопсі чи забавному французі явно проглядаються риси їхніх великих прабатьків [2].

Мета роботи. Вивчити особливості екстер'єру, інтер'єру та поведінки собак молоської групи..

Результати досліджень. Сьогодні група собак молосів налічує більше 30 пород собак, об'єднаних схожими зовнішніми і поведінковими ознаками. Породи молосів мають спільні, характерні для всієї групи риси екстер'єру: великі розміри; висячі вуха; шкіра, що відвисає, потужні щелепи; масивна голова, міцний кістяк, втомлено-мудрий погляд.

У більшості представників цієї групи висота в холці перевищує 70 см, а висота в холці німецького дога, справжнього собачого гіганта, досягає 95 см. У стародавні часи вуха молосам коротко купірували, щоб загострити слух тварини та не дозволити противнику в бою схопити собаку за вухо - надзвичайно чутливу частину тіла. Сьогодні більшість собак молоської групи мають великі висячі вуха, які іноді надають їх суворому вигляду ніжність і зворушливість.

Зайві складки шкіри на тілі молоса у давньому минулому виконувала роль своєрідного панцира, що захищає собаку від випадкової стріли або удару мечем (рис. 1). У сутичці з такою шкірою навіть при захопленні суперником можна було викрутитися і вразити його гострими зубами.

Рис. 1. Представники молоської групи: мастіно наполітано та мопс

Широка велика голова і сильний жувальний апарат — візитна картка молосів. У похідних умовах їм часто доводилося самостійно шукати собі їжу і полювати дрібних і середніх тварин.

Молоси надзвичайно потужні і важкі собаки. Ще 2 тисячі років тому, коли з'явилися перші представники цієї породи, вони підкорили оточуючих саме своєю потужністю і фізичною силою, яких не було у більшості інших собак. Високий інтелект, завдяки якому вони розраховують свої сили, і висока фізична сила дозволяють їм нікуди не поспішати і не піддаватися на провокації дрібних сородичів. Однак, незважаючи на флегматичність, молос перетворюється на швидкісну рішучу блискавку там, де справа стосується захисту життя або майна господаря.

Молоси дуже розумні і, схоже, вони про це знають. Ці собаки не кидаються виконувати команду, а воліють добре її обдумати, щоб потім прийняти єдине правильне рішення. Вони можуть порозумітися далеко не з кожним

дресирувальником, зате у того, кого поважають по-справжньому, будуть добре навчатися і працювати.

А ось зі здоров'ям цим чудовим псам не пощастило. Великі породи дуже важко вирощувати, втім, і у дрібніших спостерігаються проблеми з лапами, з формуванням кісткової та хрящової тканини, патології суглобів, найпоширеніша і найсерйозніша з яких дисплазія. У собак з короткою мордою виникають складнощі з диханням, а згодом і з серцево-судинною системою. Часто виникають розлади травлення; молоси схильні і до такої небезпечної патології, як заворот шлунка.

Висновки. Собаки молоської групи є найбільшими представниками серед усіх порід собак. Вони відомі ще до початку нашої ери, коли використовувались в якості бойових та охоронних псів. Нині молосів також використовують у службових цілях. Маленькі представники цієї групи добре зарекомендували себе у якості компаньонів.

Список використаних джерел

1. Макгріві П. Собаки: Vivat, 2011. 240 с.
2. Офіційний сайт FCI. URL: <http://www.fci.be> [дата звернення 7.03.2023]
3. The Dog Encyclopedia. [DK \(Dorling Kindersley\)](#), 2013. 360 p.

УДК: 636.7.083

ТЕХНОЛОГІЯ УТРИМАННЯ СОБАК

Шрамко О., здобувач 2 курсу (короткий цикл)
Косенко С., кандидат с.-г., доцент,

Одеський державний аграрний університет

***Анотація.** Досліджували технологію утримання собак в квартирих умовах так і в вольєру. З'ясували правильний підхід до догляду за чотирипалтим другом, а саме: годівля, фізичні навантаження, гігієна, дресирування та соціалізація. Це допоможе забезпечити їй комфорт, здоров'я та щасливе життя.*

***Ключові слова:** годівля собак, утримання собак, санітарно-гігієнічні вимоги, догляд.*

Постановка проблеми. Найпопулярнішою домашньою твариною, прирученою людиною близько 12 тис. років тому є собака [2,3]. Протягом тисячоліть собака пристосовувався до різноманітних вимог людини, як то перевезення різноманітних вантажів в умовах снігових заметів, захист від хижаків

свійської худоби та допомога в керуванні стадом, охорона житла людини та господарських і стратегічно важливих об'єктів. У наш важкий час службові собаки є незамінними в якості мінопошукачів, рятувальників, детекторів, прикордонників, а також психологів і терапевтів [1]. За допомогою мисливських собаки різних порід полювання набуло статусу захоплюючого та цікавого спорту, де мисливець та його чотирилапий напарник працюють у нерозривному тандемі. [1,2]. Людина будь-якого віку може спробувати себе у різноманітних видах кінологічного спорту. Нині все частіше собак утримують просто як сімейного улюбленця, хоч їх давні функції не втратили актуальності і сьогодні [1,3].

Мета роботи. Дослідити комплексний підхід до утримання собак, що ґрунтується на сучасних наукових знаннях та практичних рекомендаціях.

Результати досліджень. Раціон собаки повинен включати всі необхідні поживні речовини: білки, жири, вуглеводи, вітаміни та мінерали. Кормові раціони складають із різноманітних кормових продуктів які більш привабливі і смачніші для собак, так як такі раціони добре поїдаються тваринами, викликають інтенсивну секрецію перетравних залоз; вони зазвичай більш повноцінні, і поживні речовини краще засвоюються. Собаки вживають корми у різній кількості. Це залежить від хімічного складу, смакових і фізичних властивостей корму, а також від віку, маси тварини, місткості травного тракту і функціональної діяльності.

На потребу у кормі впливають і такі фактори, як ступінь активності собаки, температура навколишнього середовища та ін. Наприклад, службовий або мисливський собака, який цілий день виконує роботу, а вночі спить у приміщенні, яке не опалюється, потребує збільшення кормової норми на 15 %, у порівнянні з непрацюючою собакою.

При нестачі у раціоні собаки поживних речовин тварини худнуть, слабшають, у них порушуються відновлювальні функції, затримується ріст і розвиток та підвищується схильність до різних захворювань. Перегодовувати собак також не рекомендується. Зайвий корм викликає у тварин ожиріння, зниження плодючості і дієздатності.

Вибір корму:

- сухі корми зручні та доступні, але важливо вибрати корм преміум-класу з якісним складом;

- вологі корми містять більше вологи, але вони можуть бути менш поживними, ніж сухі корми;

- натуральне харчування може бути найкращим вибором собаки, але воно потребує більше часу та зусиль для приготування.

Годувати цуценят потрібно 3-4 рази на день. Поки очі в цуценяті ще не відкрилися, тобто перші 14 днів визначити ситі вони чи ні, можна за їх поведінкою: ситі цуценята сплять або спокійно ссуть самку. Але те, що вони накидаються на протягнений палець, намагаються ссати його, неспокійно повзають біля матері, скиглять, свідчить, що у неї не вистачає молока.

Дорослих собак годують 2 рази на день. З м'яса для годівлі дорослих собаки придатні яловичина, конина і баранина, а також риба і яйця, а з круп - вівсянка,

рис, гречка. Доступ до свіжої води має бути забезпечений протягом дня. Непридатну водопровідну воду можна замінити негазованою мінеральною. Не можна собаці пити зі стоячих водойм, боліт, калюж, оскільки в них можуть знаходитися яйця гельмінтів і різних хвороботворних бактерій. Також не можна давати їжу зі столу, кістки, солодощі, виноград, шоколад та інші продукти, які можуть бути шкідливими для його здоров'я.

Купати собаку потрібно не рідше одного разу на 3-4 місяці, або частіше, якщо він брудний або має специфічний запах. При цьому використовують спеціальний шампунь для собак, який не буде подразнювати шкіру. Після купання шерсть собаки ретельно промивають.

Чистять зуби собакам 2-3 рази на тиждень, щоб запобігти утворенню зубного каменю. Не можна використовувати людську зубну пасту, адже вона шкідлива для собаки. Вичісувати шерсть собаки необхідно 1-2 рази на тиждень, щоб видалити мертве волосся та ковтуни. Також регулярно потрібно обрізати кігті, щоб вони не ламалися і не вросли в подушечки лап. Вуха собак також регулярно оглядають та чистять за потребою. Важливо своєчасно обробляти собаку від бліх, кліщів, глистів та інших паразитів.

Фізичні навантаження необхідні для здоров'я та благополуччя собак. Вони допомагають тваринам підтримувати здорову вагу, розвивати м'язи, зміцнювати суглоби, покращувати роботу серця та легень, а також позбавитись зайвої енергії. Недостатня фізична активність може призвести до ожиріння, проблем з суглобами, а також до деструктивної поведінки. Потрібні регулярні прогулянки та ігри, що відповідають потребам породи.

Якщо собаку утримують в приміщенні, йому необхідна підстилка. Розмір підстилки повинен дозволяти собаці витягнутися на ній на всю довжину і почуватися затишно. Підстилка - це місце відпочинку, де тварина відчуває максимальну безпеку і захищеність. Вона не повинна бути занадто м'якою, інакше псуватиме шерсть собаки. Періодично підстилку чистять і струшують. Щоб молоді собаки у квартирі не псували речі, бажано мати спеціальні іграшки. Собака, який утримується у приватному будинку, повинний мати критий вольєр з дерев'яною будою, захищеною від вітру, дощу та снігу.

У період від 7 тижнів до 8-місячного віку будь-яке цуценя проходить етапи соціалізації, яка формує його майбутню особистість, впливає на становлення реакцій у навколишньому середовищі вже у дорослому житті. Акуратно піддаючи його широкому колу людей, місць та ситуацій у даний час, формується стійка та впевнена психіка у собаки. Одже, цуценя треба знайомити з різними людьми: друзями, членами сім'ї; водити в різні громадські місця: парки, сквери, магазини. Необхідно надавати йому можливість спілкуватися з іншими собаками: на майданчиках для вигулу, на дресируваннях.

Дресируванню має передувати виховання. Це навчання правилам поведінки в повсякденному житті, елементарної культури та дисципліни (справляти потреби на вулиці, не гризти речі, спокійно йти на повідку, не канючити). Процес виховання більш трудомісткий і тривалий, ніж дресирування.

Дресирування полягає в навчанні виконанню команд, причому розрізняють:

- базове дресирування - курс слухняності, який необхідний собакам будь-якої породи; навчання загальним командам, які потрібні для повсякденної комунікації, прогулянок;

- спеціальне - за професійним принципом; службових, мисливських собак різних порід навчають за різними програмами. Даний етап дресирування не є обов'язковим.

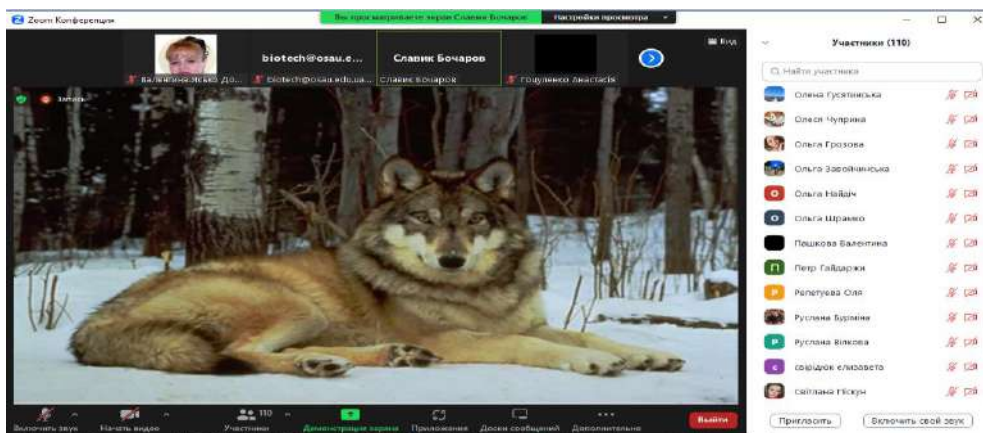
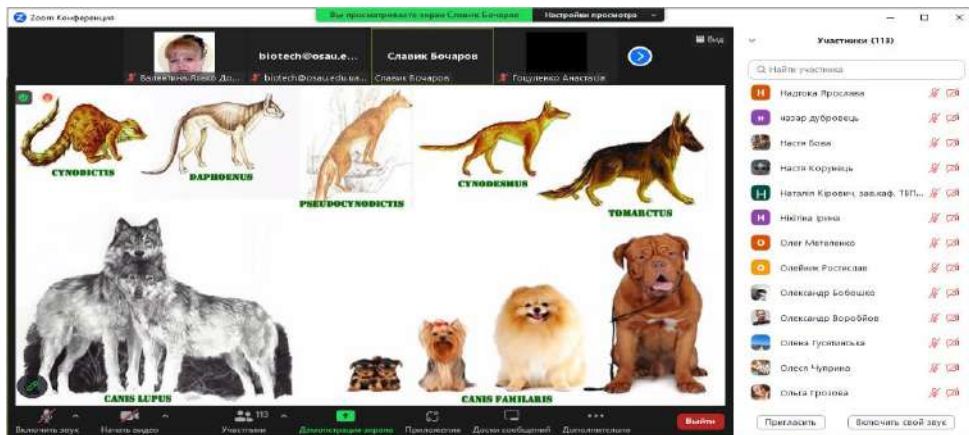
Основою успішного дресирування є контакт дресирувальника із собакою, повна довіра тварини до людини. Обов'язковим є позитивний настрій, доброзичливе ставлення господаря (дресирувальника), перевага заохочення над покараннями. Тривалість тренування визначається виходячи з віку вихованця, здатності концентруватися, цікавості до занять. Починати краще з нетривалих тренувань, поступово збільшувати час занять, але вони не повинні ставати нудними та втомлювати.

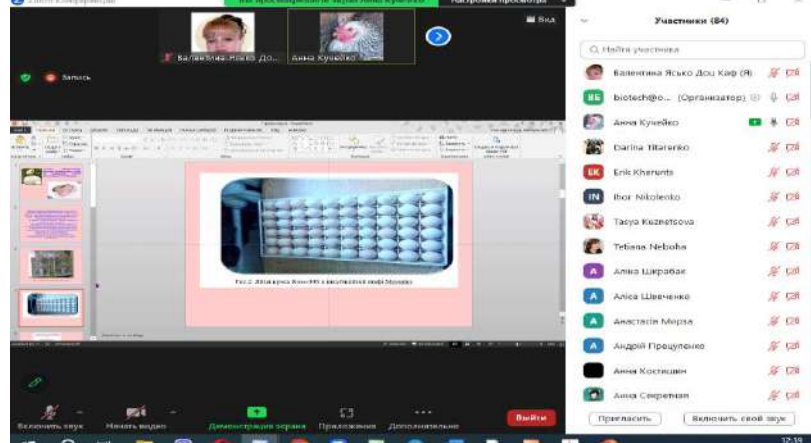
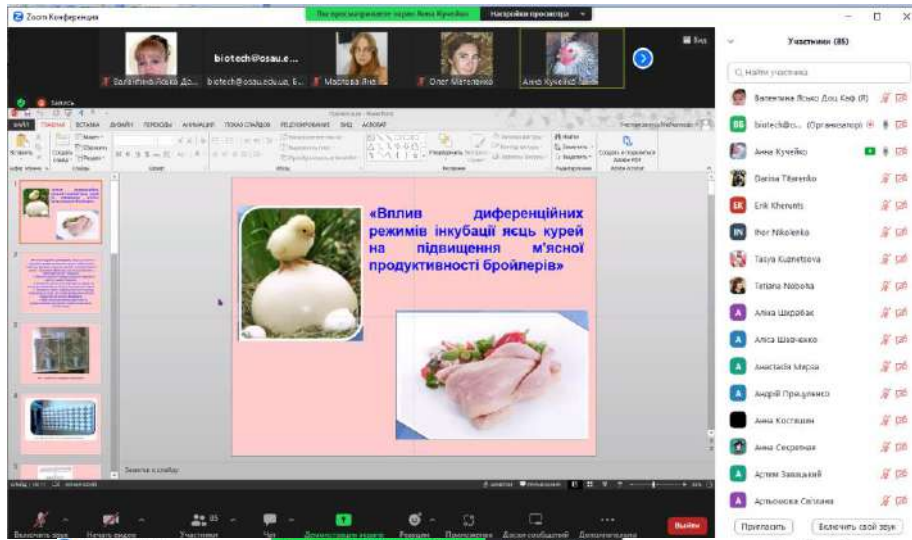
Висновки. Відповідальне утримання собак ґрунтується на знанні та застосуванні сучасних технологій, що забезпечують їм оптимальні умови життя, здоров'я та благополуччя.

Список використаної літератури

1. Гайдук С.В. Основи дресирування, гігієни та годівлі службових собак: навч. посіб. Київ, 2017. 176 с.
2. Гіль М.І., Коновалов О.В., Агапова Є.М., Сусол Р.Л. Дресирування собак: навч. посіб. Одеса: ОДАУ, 2011. 320 с.
3. Кінологія: утримання та годівля собак: навч. посіб. [В.А. Бурлака, Н.В. Павлюк, В.М. Степаненко та ін]. Житомир: Видавництво «Волинь», 2004. 412 с.

Система Конференции | Вы просматриваете экран Анны Кучийко | Настройки просмотра

Участники (64)

Найти участника

- Валентина Ясько Доц. Каф. 09
- biotech@o... (Организатор)
- Анна Кучийко
- Darina Titarenko
- Enk Kherunts
- Ihor Nikolaenko
- Tatya Kuznetsova
- Tetiana Nelsone
- Алина Шкрабак
- Алиса Шевченко
- Анастасия Мирза
- Андрій Придулко
- Анна Косишан
- Анна Секретная

Пригласить | Включить свой звук

Залогин

Включить звук | Начать видео | Дополнить экран | Приложения | Дополнительно | Выйти

Рис. 4. Измерение длины карпаса ика

Система Конференции | Вы просматриваете экран Анны Кучийко | Настройки просмотра

Участники (63)

Найти участника

- Валентина Ясько Доц. Каф. (P)
- biotech@o... (Организатор)
- Анна Кучийко
- Darina Titarenko
- Enk Kherunts
- Ihor Nikolaenko
- Tatya Kuznetsova
- Tetiana Nelsone
- Алина Шкрабак
- Алиса Шевченко
- Анастасия Мирза
- Андрій Придулко
- Анна Косишан
- Анна Секретная

Пригласить | Включить свой звук

Залогин

Включить звук | Начать видео | Дополнить экран | Приложения | Дополнительно | Выйти

Рис. 5. Яйцо (на фото)

Рис. 6. Яйцо. Вид с карпаса (с фото)